

הצעת פתרון - בחינת הבגרות בלשון

קיץ 2014 - שאלון א'

הצעת הפתרון נכתבה על-ידי דפנה עמית ועודד גולדפרב,
מורים בבתי הספר של קידום

פרק ראשון - הבנה והבעה

שאלה 1:

הבעיה: פגיעה חמורה בעולם החי

ארבעה מתוך הגורמים הבאים:

- גידול במספר התושבים
- התרחבות הבנייה
- פיתוח מואץ בחקלאות בתעשייה ובתחבורה
- תופעת הצייד הבלתי מבוקר
- הדברה כימית

פתרונות

- פעילות הארגונים הירוקים
- השבה לטבע של מיני בעלי חיים שנכחדו מן הארץ

שאלה 2:

אלה (שורה 20) = גידול עצום במספר התושבים, התרחבות הבנייה ופיתוח מואץ בחקלאות, בתעשייה ובתחבורה.

באלה (שורה 25) = גופים ירוקים רבים
להקריבם (שורה 35) = הטבע והסביבה

שאלה 3:

- ניתן לשלב את טקסט 2 אחרי שורה 29 בטקסט 1 (אין צורך בנימוק)
- הקשר הלוגי בין שני הטקסטים הוא של הכללה ודוגמה.

שאלה 4:

- הרעיון הוא שמגוון הצמחים בישראל מאוים.
- התשובה הנכונה: בישראל יש מגוון גדול של מיני צמחים (התשובה השלישית)

שאלה 5:

- שניים מהגורמים הבאים:
 - חובבי הטבע
 - חוק גנים לאומיים
 - מסרים של מערכת החינוך

- ב. תשובות שונות יתקבלו . להלן אפשרויות בנקודות :
- חקיקה נוקשה יותר וענישה בהתאם
 - חיזוק המסר במערכת החינוך
 - ניצול המדיום התקשורתי
 - פעילות של ארגונים ירוקים
 - פעילויות של יחידים להעלאת מודעות

פרק שני – אוצר המילים והמשמעים

שאלה 7 :

- א. תכליתן- מתאימה משמעות 2
תכלית- מתאימה משמעות 4
- ב. התשובה הנכונה- שונה לחלוטין (התשובה השנייה)

שאלה 8 :

- א. דוגמאות לשדה סמנטי של הרס (צריך רק שתיים) : להקריבם , נכחדו, נפגעו, הכחדה , נעלמו, מועטים, אבד וכלה
דוגמאות לשדה סמנטי של שיקום והצלה (צריך רק שתיים) : להציל, להגן, לשמור, למנוע, להתעשת, הצלה, שמירה , ישרוד, גן עדן , נפלאה, ישרוד
- ב. השימוש בשדה סמנטי של הרס ופגיעה גדול יותר בטקסט מספר 1 כי נכון לעכשיו מצב ההרס באזור הוא רחב מאד ואין בפעולות ההצלה די.

שאלה 9

- (1) המשמעות המשותפת היא סכנה
- (2) אפשר תשובות שונות. תלוי בטיב הנימוק. האדום הוא צבע ידוע ומקובל המסמן סכנה גבול וכדומה כמו למשל תמרור עצור. אפשרות נוספות האדום קשור לדם , והדם נקשר לסכנה.

שאלה 10 :

- א. (1)ניתן להמיר את פסימית, במעציבה, עגומה , מדכאת, מדכדכת (יש אפשרויות נוספות)
- (2) את פרה ורבה ניתן להחליף בהתרבה , גדל , התרחב , התעצם (יש אפשרויות נוספות)
- ב. תשובה נכונה : הציבור יתקשה מאד לקיים את החוק

שאלה 11 :

- מילה המנוגדת לאחידות היא מגוון והיא מופיעה בשורה 5
המילה המנוגדת למילה דל היא עתיר בשורה 12

שאלה 12 :

- א. - ארבע מאות וארבעה עשר
- ארבעה.
- שישה עשר
- ב. - לקראת
- בהם

פרק שלישי - תחביר ומערכת הצורות

שאלה 13:

- א. 1. בגלל המאבק של אנשי החברה להגנת הטבע נחקק בשנת 1963 חוק הגנים הלאומיים- משפט פשוט.
2. חברי הכנסת טענו שחוק לא יועיל (פסוקית משלימת פועל)
3. איבר א'- אנשי החינוך קלטו את המסר.
איבר ב'- הם העבירו אותו לילדים.
- ב. המאבק- משלים פועל
חוק- נושא
לילדים- משלים פועל

שאלה 14:

- א. I הקשר הלוגי- הסתייגות
II הקשר הלוגי- תנאי
- ב. שיטתה של מדינת ישראל קטן, עם זאת היא עשירה במיני צמחים.
- ג. התמונה הפסימית מדאיגה מאוד, ולכן חינוך הדור לשמירה על הטבע היא משימה דחופה.

שאלה 15:

- א. משפט I נושא : נכחדו נושא : מינים
נושא : נפגעו נושא : מינים
משפט II נושא : טפסנו נושא : טפסנו (אנחנו)
נושא : ראינו נושא : ראינו (אנחנו)
משפט III נושא : תמונת גן עדן נושא : התמונה
נושא : הציג נושא : טריסטראם
- ב. חוקר שביקר בארץ ישראל במחצית השנייה של המאה ה-19 תיאר את העולם החי של ישראל בדיוק מוחלט.

שאלה 16:

- א. (1) משפט מחובר (איחוי)
(2) ויתור
(3) טבע- משלים פועל
טבע- נושא
- ב. (1) I האירוסים הם פרחים מוגנים.
III מבצעי ההשבה לטבע יקרים מאוד.
(2) משפט מספר I : נושא- פרחים ; נושא- האירוסים
משפט מספר II : נושא- יקרים ; נושא- מבצעי

שאלה 17:

שם פעולה	שם הפועל	הבניין	השורש	הפועל
		הופעל	י.צ.ג.	מצגת
	להשתבש	התפעל	ש.ב.ש	משתבשת
הדרדרות	להתדרדר	התפעל	ד.ר.ד.ר.	מדדרר
		פועל	ב.צ.ע	יבצעו
נתינה		קל	נ.ת.נ	תתנו
הסכמה	להסכים	הפעיל	ס.כ.מ	יסכים

שאלה 18 :

- א. פעלים פעילים- נפעל, נטפס, נכנסה.
פעלים סבילים- יוכרזו, ישמרו, נכחד.
- ב. נכחד- נפעל- נו"ן הבניין של נפעל.
נפעל- נו"ן מוספית לציון זמן העתיד (אית"ן)
- ג. תפקיד הה"א בפועל הרסנו- שורשית
תפקיד הה"א בפועל הצלנו- מוספית/ תחילית של בנין הפעיל